

25 Förhandsbesked

25.1 Allmänt

Bestämmelser om förhandsbesked avseende moms finns i lagen (1998:189) om förhandsbesked i skattefrågor och i förordningen (1998:196) om förhandsbesked i skattefrågor. Enligt denna lag kan förutom den skattskyldige även RSV söka förhandsbesked. Någon avgift tas inte ut för ett förhandsbesked avseende moms.

Ansökningar om förhandsbesked handläggs av Skatterättsnämnden (SRN). SRN:s adress är Brunnsgård 4, 111 30 Stockholm. SRN är en särskild från RSV fristående nämnd.

Till ansökningen ska fogas all den utredning i ärendet som står sökanden till buds. Finner SRN att förhandsbesked inte bör meddelas avvisas ansökningen. Ett beslut om avvisning kan inte överklagas.

Överklagande

Förhandsbesked kan överklagas hos RR av såväl sökanden som RSV. Oavsett om förhandsbeskedet gått RSV emot eller ej kan RSV begära fastställelse av beslutet hos RR. Något prövningstillstånd behövs inte.

Sekretess

Förhandsbesked är sekretessbelagda. SKM eller andra kan således inte ta del av förhandsbeskedet förrän sökanden framställt yrkande om att det ska tillämpas eller godkänt att det publiceras. När RR meddelar dom i ett överklagat förhandsbeskedsärende är domen sekretessbelagd om RR förordnar det. Eftersom sekretesskyddet avser uppgifter om sökanden eller andra är det dock möjligt att publicera den rättsliga bedömningen i ett förhandsbesked i den mån detta kan ske utan risk för att någon som berörs av beskedet kan identifieras.

25.2 Skattskyldigs ansökan

Förutsättningar

SRN kan på ansökan av den som är eller kan komma att bli skattskyldig meddela förhandsbesked i frågor som avser den sökandes skattskyldighet. Förhandsbesked får meddelas om det är av vikt med hänsyn till den sökandes intresse eller för

en enhetlig lagtolkning eller rättstillämpning.

Tidsfrist

En ansökan om förhandsbesked ska vara skriftlig och ha kommit in innan den första redovisningsperiod har börjat som berörs av den fråga som förhandsbeskedet gäller. Av praktiska skäl meddelas dock oftast förhandsbesked även i de fall där den verksamhet som ansökningen avser har pågått under en längre tid.

SRN inhämtar yttrande från RSV. Sökanden får del av yttrandet och lämnas möjlighet att komma in med erinringar.

SKM är skyldig att följa ett förhandsbesked om sökanden yrkar det. Ett sådant yrkande kan endast framställas av sökanden. Ett förhandsbesked avseende moms är tidsbegränsat på sätt som anges i förhandsbeskedet. Förhandsbeskedet är dock inte längre tillämpligt om någon författningsändring har gjorts som kan påverka bedömningen i beskedet. Normalt sett kan dock ett förhandsbesked tillämpas även efter det att giltighetstiden för det löpt ut under förutsättning att rättsläget är oförändrat.

25.3 RSV:s ansökan

Förutsättningar

Efter ansökan från RSV får förhandsbesked lämnas om frågan angår en enskild och gäller ett yrkande eller en ansökan som denne framställt hos SKM samt att det är av vikt för en enhetlig lagtolkning eller rättstillämpning att förhandsbesked lämnas. Det måste kunna dokumenteras att den enskilde har framställt ett yrkande och att SKM avslagit det. Se RSV:s skrivelse 1998-07-01, dnr 5103-98/900, ”Ansökan av Riksskatteverket om förhandsbesked i skattefrågor”.

För de fall då RSV söker förhandsbesked är det ett betydelsefullt krav att frågan ska vara av vikt för en enhetlig lagtolkning. RSV kan inte söka förhandsbesked enbart för att frågan är intressant, lagtexten svårtolkad eller att en tvist föreligger mellan SKM och den enskilde. Institutet förhandsbesked är avsett att användas för konkreta rättsliga problem där sakförhållandena är givna, t.ex. om en viss omsättning är undantagen från skatteplikt eller inte. Förhandsbesked meddelas i regel inte i ärenden som avser bevisfrågor. Inte heller meddelas förhandsbesked i frågor som är under utredning av SKM genom t.ex. en skatterevision. Sammanfattningsvis kan sägas att som en riktlinje gäller att frågan bör vara av sådan karaktär att det i en ordinarie process skulle varit möjligt att få prövningstillstånd i RR.

RSV får ansöka om förhandsbesked även sedan den skattskyldige begärt omprövning av eller överklagat ett taxerings- eller beskattningsbeslut under förutsättning att överklagandet ännu inte anhängiggjorts vid LR.

Tidsfrist

Vad gäller RSV:s ansökan om förhandsbesked måste denna ha kommit in före utgången av andra året efter utgången av det kalenderår under vilket redovisningsperioden har gått ut, eller om skatteredovisningen inte avser redovisningsperioder, den skattepliktiga händelsen inträffat.

RÅ 2001 ref. 23

RR har i RÅ 2001 ref. 23 prövat frågan om RR endast kan bifalla eller avslå yrkandet eller om RR också kan ändra förhandsbeskedet om RSV överklagat detta och begärt fastställelse. Frågan har avgjorts i plenum av RR som kom fram till att RR utan hinder av bestämmelsen i 29 § FPL kan ändra förhandsbeskedet trots att något uttryckligt yrkande om detta inte framställts.

25.4 SRN:s status enligt EG-domstolen

EG-dom C-134/97

Frågan om SRN:s status har varit föremål för EG-domstolens bedömning. I samband med ett förhandsbesked hade SRN ställt ett antal frågor till domstolen. Av EG-domstolens dom C-134/97, Victoria Film A/S framgår att domstolen saknade behörighet att besvara SRN:s frågor (p. 19). Som motiv anförde domstolen följande (p. 18):

”Skatterättsnämnden verkar således som en myndighet som avger ett bindande förhandsbesked, som den skattskyldige har intresse av i den mån denne därmed kan planera sin verksamhet bättre, men har inte till uppgift att avgöra en tvist. Det är endast för det fall den skattskyldige eller Riksskatteverket överklagar ett förhandsbesked som den domstol vid vilken målet då anhängiggörs skulle kunna anses utöva dömande verksamhet i den mening som avses i artikel 177 i fördraget. Den dömande verksamheten syftar i det fallet till att kontrollera lagenligheten av ett beslut som reglerar den taxering som en skattskyldig person har varit föremål för”.